

عنوان مقاله:

واکاوای جایگاه تجاری سبزوار در اواخر عصر قاجار (۱۳۹۹-۱۳۴۴ق)

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ایران، دوره 12، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

یعقوب تابش - دانشگاه حکیم سبزواری

فاطمه احمدوند - استادیار دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران

خلاصه مقاله:

منطقه سبزوار که در گذشته به بیهق معروف بود، همواره به عنوان مکانی پراهمیت در کناره شاهراه تجاری فرهنگی خراسان مطرح بوده است. تردد از سبزوار افزون بر مقاصد زیارتی و اداری، هدف تجاری هم داشت به طوری که سبزوار در اواخر دوره قاجار به یک شهر محوری در زمینه دادوستد داخلی و خارجی تبدیل شد. این پژوهش درصدد است با به کار بردن روش تحقیق تاریخی مبتنی بر ترتیب زمانی رویدادها و بهره گیری از تحلیل علی و معلولی و روش کتابخانه ای و اسنادی در گردآوری داده ها به این پرسش ها پاسخ دهد که در اواخر عصر قاجار چه دگرگونی هایی در وضع تجاری سبزوار روی داد؟ و چه عواملی در وقوع این دگرگونی ها موثر بودند؟ یافته های این پژوهش نشان می دهد در نیمه اول قاجاریه حکومت به مسئله امنیت و بازسازی زیرساخت های ارتباطی که از مقدمات ضروری تجارت هستند توجهی نداشت، در این زمان شبیخون ترکمن ها و خرابکاری های کارگزاران حکومتی از موانع اصلی توسعه تجارت در سبزوار بودند. چند سال بعد از جلوس ناصرالدین شاه، حکومت مرکزی تا حدودی تدابیر آبادگرانه را سرلوحه کار خود قرارداد و روس ها بعد از انعقاد قرارداد آخال با سرکوب ترکمن ها در آسیای میانه امنیت را به وجود آوردند. این شرایط و اراده روس ها برای بهره برداری تجاری از مناطق شمالی ایران، زمینه های رشد تجارت داخلی و خارجی را در سبزوار فراهم کرد؛ به طوری که هم تولیدات خام بومی و هم تجارت منطقه ای و خارجی افزایش یافت. در این دوره سبزوار رونق تجارت خود را بیشتر از آنکه مدیون حکومت قاجار باشد مدیون اقدامات روسیه در تامین امنیت و توسعه تجارت خود در صفحات شمالی ایران بود.

کلمات کلیدی:

سبزوار، وضع تجارت، قاجاریه، روسیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1269265>

